

2023-09-14

Handläggare
Christina Koistinen
08 508 301 98

Till
Kyrkogårdsnämnden
2023-09-26

Tertialrapport Tertial 2 2023 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för kapitalkostnader med 3,7 mnkr varav 0,3 mnkr i ränta.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Svante Borg,
Förvaltningschef

Bakgrund

Nämnder och bolag ska återkommande under året i tertialrapporter och årsberättelse följa upp verksamheternas mål och ekonomiska resultat. Kommunstyrelsen ska ges en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Befarade avvikelser mot mål och budget ska särskilt kommenteras. Rapporteringen sker i enlighet med stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Läsanvisning

Under rubrikerna ”beskrivning” respektive ”förväntade resultat” finns texter hämtade från Verksamhetsplan 2023. Eventuella avvikelser gentemot verksamhetsplanen kommenteras särskilt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och behandlats i förvaltningsgrupp 18 september 2023.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	8
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	14
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	22
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	32

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	34
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	36
Uppföljning av ekonomi.....	37
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget	37
Resultatenheter	38
Investeringar	38
Försäljningar av anläggningstillgångar	39
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	39
Omslutningsförändringar.....	39
Budgetjusteringar	39
Medel för lokaländamål.....	39
Analys av balansräkning	39
Övrigt.....	39
Intern kontroll.....	39
Särskilda redovisningar	40
Övrigt.....	40

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga-3 Ansökan om budgetjusteringar

Bilaga 2: 168 uh018 T2 2023

Bilaga 3: KN T2 2023 (2)

Sammanfattande analys

Kyrkogårdsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att målen för verksamheterna kan uppfyllas. Förvaltningen bedömer att samtliga av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena kommer att uppnås under året. Även nämndens mål för verksamheten bedöms uppfyllas under året liksom samtliga indikatorer.

Tertialrapporten fokuserar på avvikelserapportering och åtgärder för att uppnå fullmäktiges mål. Förväntad måluppfyllelse samt en kortfattad redovisning av arbetet under perioden redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet förväntas att uppnås.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att bidra till att barn och ungdomar ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor. Ungdomar erbjuds möjlighet till delaktighet i samband med bygget av Järva begravningsplats genom olika aktiviteter. Visningar av Skogskyrkogården för barn och ungdomar prioriteras även i år med gratis visningar för skolor.

Strandkyrkogården ska kompletteras med en ceremonilokal. Detaljplanen vann laga kraft i slutet av mars och bygglovsansökan är inlämnad. Tidsplanen är att byggstart sker under hösten 2023. Bygget av Järva begravningsplats fortsätter enligt plan och den 1 april var ekonomi- och ceremonibyggnaderna tätslutande med tak. Begravningsplatsen kommer att tas i bruk andra halvåret 2024. Projektet med att ta fram nya bänkar till Skogskyrkogården har avbrutits då utformningen av de framtagna bänkarna godkändes inte av Länsstyrelsen.

I arbetet med världsarvet Skogskyrkogården har förvaltningen tillsammans med stadsmuseet lämnat in en periodisk rapportering till UNESCO. Den förra rapporteringen gjordes för tio år sedan. Rapporteringen var omfattande och innefattade bland annat möten med Riksantikvarieämbetet och andra världsarv i föreningen Världsarv i Sverige. Den 9 september genomfördes Skogskyrkogårdens dag. Alla kapell hölls öppna och visningar av krematoriet erbjöds.

Många som har kontakt med förvaltningen är äldre och verksamheterna arbetar för att anpassa kontakt och service efter de äldres förutsättningar och behov. I juni genomförde förvaltningen en kundenkät för att följa upp nöjdhet gällande service och bemötande gentemot äldre, över 65 år. Resultatet visar att övervägande delen av de tillfrågade upplevde att de hade fått hjälp med sitt ärende samt att bemötandet varit mycket bra. Hälften av de tillfrågade känner till begravning.stockholm men få kunder känner till e-tjänsten Hittagraven.

Det snöoväder som drog in i slutet av 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men även på övriga begravningsplatser. Arbetet med borttagande av riskträd och grenar pågick under våren. Arbetet med att beskära skadade tallkronor har fortsatt under sommaren. Det återstår beskärningsarbete på tallarna inne i gravkvarteren. En återplantering av tallar kan tidigast bli aktuell att påbörja under senhösten 2023.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till

inriktningsmålet förväntas att uppnås.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns. Ytterligare åtgärder genomförs och förbereds för att minska koldioxidutsläppen.

Förvaltningen arbetar med olika åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden inom begravningsplatserna. Fler ytor har tagits fram som kan skötas som långgräsytor inom respektive begravningsplats. Förvaltningen ser över miljöer där fler mulmholkar kan appliceras. Bikupor finns i dag, förutom på Skogskyrkogården, även på Räcksta, Hässelby och Bromma kyrkogårdar. Fler perenna rabatter har tillskapats, framförallt med blommor som lockar fjärilar, humlor och bin.

Utbudet av planteringar har utvärderats och vissa växter har utgått då det är svårt att hålla tillräcklig kvalitet på dessa.

Endast miljöbränsle används i fordon och arbetsmaskiner. Allt fler av förvaltningens fordon och arbetsverktyg är eldrivna. Driften på Räcksta och Hässelby begravningsplatser är helt fossilfri. Både Bromma och Brännkyrka kyrkogårdar har under året gått över helt till fossilfri drift. I arbetet med driftorganisation för Järva begravningsplats eftersträvas även en fossilfri skötsel.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla
Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnås.

Prognosen för driftbudgeten redovisar ett underskott om 0,3 mnkr undantaget för kapitalkostnaderna som redovisar ett underskott om 3,7 mnkr.

Byggandet av Järva begravningsplats fortgår och beräknas vara klart under 2024. Prognosen för 2023 visar på ett underskott om 34 mnkr mot budget för 2023.

Gällande feriejobb till ungdomar justerade nämnden årsmålet i Tertialrapport 1 från 120 till 170 ungdomar som förvaltningen ska erbjuda feriejobb under året. 140 ungdomar erbjuds feriearbete under sommarlovet. Ytterligare 30 ungdomar kommer att erbjudas feriearbete på höstlovet, när Allhelgonahelgen infaller. Mottagandet på höstlovet är en speciallösning då ungdomarna ska arbeta tre dagar under veckan och på lördagen (allhelgonaafon). De kommer att bemanna begravningsplatserna tillsammans med förvaltningens medarbetare.

Ferieungdomarna kommer bland annat vara behjälpliga med information om gravsatta.

Förvaltningen har samverkat med bland annat arbetsmarknadsförvaltningen kring en särskilt tillskapad arbetsstyrka som fått Stockholmsjobb. Under våren och försommaren erbjöds 33 ungdomar arbetsträning och kompetensutveckling i ett projekt, som arbetade med röjnings- och återställningsarbete främst på Skogskyrkogården men även Norra begravningsplatsen och vissa andra begravningsplatser. Insatsen var till stor del en följd av det massiva snöfall som drabbade Stockholmsområdet i slutet av 2022. Projektet var mycket lyckat och ett flertal har beretts anställning nu. Förvaltningen planerar ett liknande projekt till hösten där fler personer erbjuds olika former av praktik/arbetsträning.

Den nya begravningsplatsen på Järvaområdet är under uppförande och bygget fortsätter enligt plan. Begravningsplatsen kommer att tas i bruk andra halvåret 2024. Arbetet med anläggande av en askgravlund på kvarter 25 på Skogskyrkogården och anläggandet av askgravlund på

Galärvarvskyrkogården är igång och följer i stort tidplanen. En upphandling av entreprenör för anläggandet påbörjades efter sommaren. På Galärvarvskyrkogården har tillstånd för demontering av ett förråd givits och demonteringen beräknas ske i september månad.

Andelen medarbetare som svarade på medarbetarenkäten, som genomfördes i våras, ökade från förra årets 74 procent till 79 procent. Förvaltningens AMI (aktivt medskapandeindex) har ökat flera år i rad och gick upp även i årets mätning från 78 till 84. AMI är ett index i medarbetarenkäten som består av tre områden: Motivation, Ledarskap och Styrning. Respektive avdelning och enhet arbetar med resultatet.

Som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet har en gemensam arbetsmiljöutbildning för samtliga medarbetare och chefer genomförts och avslutats. Utbildning inom HLR (hjärt- och lungräddning) påbörjades under våren och fortsätter under hösten. En genomgång av förvaltningens incidentrapporteringssystem IA har getts vid samtliga arbetsplatsträffar.

Förvaltningens arbete med att se över och utveckla organisation och arbetssätt fortgår. Samtliga chefer deltog i februari på ett chefsinternat för strategiska diskussioner kring organisation, kompetensförsörjning och verksamhetsprocesser. Regelbundna frukostmöten kommer att hållas med alla chefer under hösten som ett led i utvecklingsarbetet.

En medarbetardag genomfördes under våren för samtliga medarbetare med målsättning att dela kunskap om verksamheterna och att blicka in i framtidens begravningsverksamhet.

Förvaltningen har gjort en genomlysning av det administrativa arbetet. Intervjuer har genomförts med avdelningschefer, enhetschefer, arbetsledare samt medarbetare inom stödfunktionerna. Resultatet kommer att ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att utveckla de administrativa processerna och att digitalisera kyrkogårdsförvaltningens arbetssätt.

Inom förvaltningens myndighetsutövning pågår ett utvecklingsarbete för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Även arbete med olika digitala lösningar pågår. Flera olika aktiviteter genomförs för att underlätta samverkan med externa samverkanspartner. Även arbete kring förvaltningens interna samverkan mellan enheter och avdelningar har skett för att utveckla och förbättra samarbete och arbetssätt.

Förvaltningsledningen har påbörjat ett arbete med att ta fram en krigsledningsplan och krigsorganisation i enlighet med stadens anvisningar. En krigsorganisation ersätter ordinarie organisation i händelse av höjd beredskap. Förvaltningen har hållit en workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.

För att öka invånarnas delaktighet och för att ta vara på stockholmarnas synpunkter, förslag och upplevelser genomför förvaltningen olika aktiviteter. Förvaltningens medarbetare deltog, liksom förra året, på Järvaveckan i juni. Budskapet var "Järva begravningsplats – en plats för alla". Deltagandet gav förvaltningen en möjlighet att förtydliga att platsen fortsatt kommer att vara ett viktigt grönområde. I samband med Järvaveckan anordnades även visningar av bygget för politiker från området, religiösa företrädare samt för media.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten på begravningsplatserna. Arbetet fortsätter med att bland annat förbättra belysning och att införa tillträdesbegränsningar för fordon. Pollare vid stora entrén till Skogskyrkogården har satts upp under sommaren och på Norra begravningsplatsen är nytillverkning av grindar beställd för att försvåra för brottslig och otrygghetsskapande aktivitet på begravningsplatserna.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att involvera medborgarna i planering och utveckling av såväl fysiska miljöer som andra verksamhetsrelaterade frågor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet förväntas att uppnås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas vidare under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Två ungdomar från Järva, som tidigare feriearbetat i förvaltningen, har timanställning vid förvaltningen för att bland annat arbeta med kommunikation kring Järva begravningsplats.

Förvaltningen fortsätter att ha aktiviteter för att öka kännedomen om den nya begravningsplatsen på Järva och uppmuntra invånare i området att fortsätta besöka platsen för rekreation.

Förvaltningen har ökat antalet ferieungdomar från 120 under 2022 till 170 för 2023.

Nämndmål: Nämnden bidrar till att barn och ungdomar ges lika möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen tillhandahåller platser för feriearbete för ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Praktikplatser erbjuds till aspiranter från Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Ungdomar får arbetslivserfarenhet och blir därmed mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Samarbetet fortsätter med stadsmuseet kring besöks- och visningsverksamheten på Skogskyrkogården. Visitors center öppnades den 2 maj och hålls öppet dagligen fram till den 30 september. Visningar för barn och ungdomar prioriteras även i år med gratis visningar för skolor.

Förvaltningen deltar i ett samarbete med Kulturhuset och projektet Burb (barn- och ungas rätt till begravningsplatsen). Projektet finansieras av Allmänna arvsfonden. Kulturhuset ska anordna en utställning med start 1 november om döden och den riktar sig till barn- och ungdomar. De begravningsplatser som ska visas på utställningen är Strandkyrkogården, Skogskyrkogården, Galärvarskyrkogården och Järva begravningsplats.

Nämndmål: Världsarvets Skogskyrkogårdens värden förmedlas till barn och unga.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens skolor erbjuder fria visningar av Världsarvet Skogskyrkogården i samarbete med Stockholms Stadsmuseum. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden samt bakgrunden till Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Förväntat resultat

Stockholms barn och unga har god kännedom om Världsarvet Skogskyrkogården.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att

uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att nämndens aktiviteter kommer att genomföras och de två underliggande nämndmålen förväntas att uppfyllas.

Ansökan till Länsstyrelsen för tillgänglighetsanpassningar av busshållplatserna på Skogskyrkogården är under utarbetning och vidare projektering kommer därefter att ske. Åtgärderna planeras till 2024.

Projektet med att ta fram nya bänkar till Skogskyrkogården har avbrutits då utformningen av de framtagna bänkarna inte godkändes av Länsstyrelsen. Ett förnyat arbete kommer att påbörjas under 2024.

Strandkyrkogården ska kompletteras med en ceremonilokal. Detaljplanen vann laga kraft i slutet av mars och bygglovsansökan är inlämnad. Tidsplanen är att byggstart sker till hösten 2023.

Bygget av Järva begravningsplats fortsätter enligt plan och den 1 april var ekonomi- och ceremonibyggnaderna tätslutande med tak. En visualiseringsfilm av begravningsplatsen har tagits fram och den kommer även visa Tenstaterrassen som ska stå färdig 2027. Kommunikation sker på webbsidan Stockholm växer.

I slutet av januari gjordes det årliga utskicket med cirka 32000 skötselersjudande. Förvaltningen informerade om möjligheten att beställa via e-tjänsten "hittagraven". Allt fler kunder väljer den kanalen för sina beställningar och förvaltningen fortsätter med det utvecklingsarbete som påbörjats med e-tjänsten.

Förvaltningens myndighetsutövning innefattar gravrättsärenden i form av medlingar, lösande av tvister och flyttningar av stoft och urnor samt för kundkontakter i dessa ärenden. Under januari till juni begärde tio personer medling av förvaltningen. När anhöriga inte kommer överens trots medling inom förvaltningen lämnas ärendet vidare till Länsstyrelsen för beslut.

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Förvaltningen erbjuder ett utbud av olika typer av planterings- och gravskötselavtal. Så långt det är möjligt anpassas stadens kapell och begravningsplatser till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar.

Den planerade utvecklingen av Strandkyrkogården, som ligger i ett naturskönt område men som utnyttjas i liten grad för gravsättningar, går vidare under 2023. Begravningsplatsen ska kompletteras med en ceremonilokal. Den nya tidplanen är att byggstart sker till våren 2023.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024. Förvaltningen fortsätter även arbetet under 2023 med att anlägga nya gravkvarter för kistgravar på Räcksta begravningsplats samt nya gravkvarter på Norra begravningsplatsen.

Det finns en stor efterfrågan från anhöriga av gravsättningsformen askgravlund.

Förvaltningen fortsätter arbetet med anläggande av en askgravlund på kvarter 25 på Skogskyrkogården och påbörjar under 2023 projektering av en askgravlund på Galärvarvskyrkogården.

Inom nämndens myndighetsutövning finns bland annat ett uppdrag att medla vid olika tvister om behov uppstår. Det kan handla om val av begångelsemetod eller val av plats för gravsättning.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteterna genomförs.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anläggning av nytt gravkvarter på Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2023-12-31	
Analys Beläggningsarbeten återstår. Gravkvarteret beräknas att kunna tas i bruk under hösten 2023.			
 Delta i arbetet med att utveckla Hittagraven-tjänsten	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Under våren genomfördes utvecklingsarbete av beställningsfunktionen.			
 Planering och byggnation av en ceremonilokal på Strandkyrkogården	2018-01-01	2024-12-31	
 Utveckla informationen på begravnig.stockholm	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckling av Strandkyrkogården	2017-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet har god tillgänglighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder.

Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser vid Skogskyrkogården har utretts på uppdrag av nämnden och ett förslag på åtgärder har tagits fram. Genomförande av åtgärder planeras under 2023-2024. En ny ramp till Stora Gravkoret på Norra begravningsplatsen projekteras. En ramp vid Hässelby kapell har projekterats och upphandling och utförande planeras ske i mitten av året. Övriga tillgänglighetsåtgärder som görs löpande är exempelvis målning av trappnosar och olika beläggningsarbeten.

Tillgängligheten på Skogskyrkogården kommer även tydligt att förbättras när nya bänkar kan placeras ut. Tio bänkar levererades under 2022 för en sista utvärdering av materialets hållfasthet och åldrande. Förvaltningens plan har varit att anskaffa omkring 200 bänkar och

100 pallar, när utvärderingen av bänkarna blir färdig.

God tillgänglighet handlar också om lättillgänglig information via kundtjänst och andra kanaler. E-tjänsten "Hittagraven" underlättar för att hitta gravar och i tjänsten går det även att beställa skötsel och plantering. Funktionerna på "Hittagraven" utökas fortlöpande och antalet användare ökar kontinuerligt. Under 2023 kommer möjligheten till betalning med kontokort undersökas.

Stadens program för tillgänglighet, Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, har varit vägledande för projekteringen av den nya begravningsplatsen vid Järva friområde.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler är anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god och begriplig för så många som möjligt.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Nya bänkar till Skogskyrkogården	2016-01-01	2023-12-31	
Analys Projektet med att ta fram nya bänkar till Skogskyrkogården har avbrutits. Utformningen av de framtagna bänkarna godkändes inte av Länsstyrelsen. Ett förnyat arbete kommer att påbörjas under 2024.			
🟢 Projektera ny ramp till Stora Gravkoret, Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2023-12-31	
Analys Projektet är pausat. De förslag som tagits fram har inte fungerat. Förvaltningen ser över nya lösningar.			
🟢 Projektera och anlägga ny ramp till Hässelby kapell	2019-01-07	2023-12-31	
Analys Projektet är klart. Återplantering av växtmaterial sker under hösten.			
🟢 Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer vid Norra begravningsplatsen.	2022-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka äldres trygghet bland annat genom att förbättra belysningen och tillgängligheten till begravningsplatserna. Många som har kontakt med förvaltningen är äldre och verksamheterna anpassar kontakt och service efter de äldres förutsättningar och behov, i den mån det är möjligt.

I juni genomförde förvaltningen en kundenkät för att följa upp nöjdhet gällande service och bemötande gentemot äldre över 65 år. Urvalet togs fram genom att kunder som kontaktade förvaltningen tillfrågades om de ville medverka i undersökningen. Totalt deltog 24 personer i undersökningen. Resultatet visar att övervägande delen av de tillfrågade upplevde att de hade fått hjälp med sitt ärende samt att bemötandet varit mycket bra. Av resultatet framgår också att hälften av de tillfrågade känner till begravnings.stockholm men att få kunder känner till e-tjänsten Hittagraven.

Nämndmål: Äldre känner sig välkomna och trygga på stadens begravningsplatser

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Många äldre besöker nämndens anläggningar. Det är viktigt att de känner sig välkomna, trygga och upplever en god service vid sina kontakter med kyrkogårdsförvaltningen.

Förväntat resultat

Äldre rapporterar ökad upplevd trygghet vid nämndens anläggningar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att nämndens indikatorer nås och att nämndens aktiviteter kommer att genomföras. Underliggande nämndmål förväntas att uppfyllas.

I arbetet med världsarvet Skogskyrkogården har förvaltningen tillsammans med stadsmuseet lämnats in den periodiska rapporteringen till UNESCO. Den förra rapporteringen gjordes för över tio år sedan. Rapporteringen var omfattande och innefattade bland annat möten med Riksantikvarieämbetet och andra världsarv i föreningen Världsarv i Sverige.

Stadsmuseet är ansvarigt för visningsverksamheten och för kaféverksamheten på Visitors Center. Inför säsongen 2023 hade museet både ny chef för den publika enheten och ny ansvarig för kaféverksamheten.

Den 9 september genomfördes Skogskyrkogårdens dag. Alla kapell hölls öppna och det anordnades visningar av krematoriet och temavandringar. Förvaltningens medarbetare fanns på plats för att berätta om verksamheten.

Vård- och underhållsplaner är till dags dato framtagna för samtliga av förvaltningens kyrkogårdar och begravningsplatser utom Skogskyrkogården och Räcksta begravningsplats.

Framtagande av vård- och underhållsplan för Skogskyrkogården är påbörjad och beräknas att slutföras under våren 2024. För Strandkyrkogården och den framtida Järva begravningsplats finns däremot inget lagkrav på vård- och underhållsplaner.

Särskilda ljus- och mörkerplaner är framtagna för Sandsborgskyrkogården, Västberga begravningsplats och Brännkyrka kyrkogård. Arbetet fortsätter med framtagande av ljus- och mörkerplaner för Norra begravningsplatsen 2023 och Skogskyrkogården 2024.

Det snöoväder som drog in i slutet av 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men även på övriga begravningsplatser. Arbetet med borttagande av riskträd och grenar pågick under våren. Arbetet med att beskära skadade tallkronor har fortsatt under sommaren. Det återstår en hel del beskärningsarbete på tallarna inne i gravkvarteren.

En återplantering av tallar kan tidigast bli aktuell att påbörja under senhösten 2023. Huvuddelen av återplanteringsarbete kommer att utföras under 2024. Arbetet med en handlingsplan och framtagande av tallföryngringsstrategi kommer att pågå under 2023.

Inventering av skador på tallarna kommer löpa under flera år framöver. Den preliminära bedömningen är att cirka 200 träd initialt behöver ersättas på grund av direkta skador till följd av snöovädret.

Beträffande almsjukan så har alla almar nu vaccinerats. För att förbättra vitaliteten hos almarna på Almhöjden (Skogskyrkogården) har mykorrhizasvamp inokulerats i rotsystemet för att hjälpa träden att ta upp vatten och näring.

Nämndmål: Kulturarvet på stadens begravningsplatser bevaras, vårdas och synliggörs

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden ansvarar för att erbjuda rofyllda och vackra begravningsplatser, liksom att förvalta det kulturarv och de park- och naturmiljövärden som finns vid stadens begravningsplatser. En kulturhistorisk inventering av gravvårdar vid stadens begravningsplatser har genomförts och ett förslag till bevarandeplan kommer att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen.

Vård- och underhållsplaner har tagits fram för Norra begravningsplatsen och kommer att tas fram för Skogskyrkogården under 2023.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Under 2023 kommer fortsatt bekämpning av almsjuka att prioriteras. Almsjukan har även drabbat Skogskyrkogården där almar i det stora entrélandskapet har visat symtom på almsjuka. Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är också sedan tidigare hårt

drabbade av almsjuka. Vaccinering har provats som metod med positivt resultat och kommer utföras på samtliga almar. Andra hot mot trädbeståndet på Skogskyrkogården är granbarkborre och större mörghorre. För att hantera hoten kommer en handlingsplan för tallarna att utarbetas under 2023 där utvärdering av tallföryngringsstrategin på Skogskyrkogården kommer att vara en viktig del.

Utöver en allmän föryngring av trädbeståndet under 2023 kommer återplantering av träd ske där träd tagits bort på grund av trädskudomar och skadegörare. Det snöoväder som drog in i slutet av november 2022 orsakade stora skador på träd främst på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen men också en hel del skador på övriga begravningsplatser. Arbetet med att säkra riskträd och beskära skadade träd kommer att fortgå under vintern 2023. Extra personal har anställts för att städa begravningsplatserna från ris och grenar vilket kommer att fortgå under vintern/våren 2023. Bedömningen är att cirka 200 träd behöver ersättas på grund av snöövädret och återplantering kommer påbörjas under hösten 2023.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna. Vid allhelgonahelgen beräknas cirka 100 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Kulturarvet vårdas och blir än mer tillgängligt och attraktivt.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2024-12-31	
 Föryngring av träd och annan vegetation	2016-01-01	2025-12-31	
 Projektering och renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2018-01-01	2023-12-31	
Analys Ett genomförandebeslut togs i kyrkogårdsnämnden i juni. Förhoppningen är att beslut tas i ärendet i kommunfullmäktige under året.			
 Renovering av grindar Skogskyrkogården	2020-01-01	2023-12-31	
 Renovering och nyttillverkning av grindar vid Norra begravningsplatsen	2020-01-01	2023-12-31	
 Restaurering av gravvårdar med kulturhistoriskt värde	2015-01-01	2025-12-31	
 Återplantering av trädbestånd	2016-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Världsarvet Skogskyrkogårdens värden förvaltas och förmedlas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan.

Under 2023 fortsätter arbetet med att ta fram ett program för Hållbar turism på världsarvet Skogskyrkogården.

Skogskyrkogården är en populär plats att besöka i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är därför en viktig del i Unesco:s strävanden att medvetandegöra världsarven, detta både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Särskilda barnvisningar erbjuds till skolorna.

Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Samarbetet med stadsmuseet ska utvecklas inom ramen för programmet för Hållbar turism. Det gäller bland annat kaféverksamheten, utställningen och arrangerandet av Skogskyrkogårdens dag. Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar och ett säsongsöppet Visitors Center. En översyn ska göras av webben skogskyrkogarden.stockholm.se som stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket.

Förväntat resultat

Medvetenheten om världsarvet och dess värden ökar. Världsarvet Skogskyrkogården är ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn kommer att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv				61 %		62 %		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms Stadsmuseum	2019-01-01	2023-12-31	
 Översyn av webben om Skogskyrkogården	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet förväntas att uppnås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer och nämndens indikatorer nås. Nämndens aktiviteter kommer att genomföras och de underliggande nämndmålen uppfylls.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns. Ytterligare åtgärder genomförs och förbereds för att ytterligare minska koldioxidutsläppen. Förvaltningen fortsätter arbetet med att ersätta oljepannor med bergvärmepumpar. Arbetet med att byta ut oljepannorna pågår och beräknas färdigt till årsskiftet. Nya krematoriet är anslutet till stadens fjärrvärmenät sedan december förra året.

Åtgärder för minskad elförbrukning:

Förvaltningen arbetar med att minska elförbrukningen. Bland annat hölls de mindre kapellen stängda för ceremonier under vinterperioden för att elförbrukningen ska minska.

Utebelysningen på de större anläggningarna har reglerats om så att den är igång under kortare tidsintervall. Arbetat med att byta ut belysning till energisnål LED-belysning i förvaltningens lokaler fortgår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● El- och värmeproduktion baserad på solenergi				31,7 MWh		30 MWh	6 080 MWh	2023
● Köpt energi i stadens verksamheter				6,1 GWh		6,2 GWh	1945 GWh	2023
● Minskning av CO2e till 2023						31 CO2e	Tas fram av nämnd/ styrelse	2023

Nämndmål: Nämnden bidrar till att skapa en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att minska koldioxidutsläpp genom att bland annat ha en krematorieverksamhet som helt drivs av biogas. Överskottsvärme från driften tas om hand för att värma ceremonilokalerna, krematorierna men leds även ut i fjärrvärmenätet. Därutöver arbetar nämnden med att ersätta oljepannor med värmepumpar, förbättra isoleringen i byggnader och att använda mer elektriska maskiner för skötsel. Nämnden avser att under året ta fram uppföljningsbar statistik för nämndens koldioxidutsläpp.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Komposteringsanläggningar finns på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen där trädgårdsavfall omvandlas till trädgårdsjord. Övriga kyrkogårdar lämnar trädgårdsavfall till externa komposteringsanläggningar. Verksamheterna minimerar användningen av onödiga plast- och engångsartiklar.

Energieffektiviseringar sker genom konvertering av eluppvärmda byggnader och utbyte av belysningsarmaturer.

Förväntat resultat

Utsläpp minskar och energianvändningen blir mer effektiv. Återvinningen ökar och därtill sker en minskning i nyttjandet av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel biobränsle i stadens krematorier				100 %		100 %		2023
 Andel återvunnen metall efter kremation				100		100		2023
 Vattenförbrukning (bevattning och fastigheter)				236 70 4		250 00 0		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avveckling av oljeeldade värmepannor	2020-04-21	2023-12-31	
Analys Arbetet med att byta ut oljepannorna pågår och beräknas färdigt till årsskiftet. Kvarvarande oljepannor är inte längre i bruk.			
 Fortsätta arbetet med utbyte till LED-ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2023-12-31	
Analys Utbytet är till stora delar klart. Förvaltningen kartlägger för närvarande behovet av kompletterande belysning.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att nämndens indikator nås och att nämndens aktivitet kommer att genomföras. Underliggande nämndmål förväntas att uppfyllas.

För att bidra till att säkerställa en långsiktigt hållbar stad med minskad klimatpåverkan arbetar förvaltningen med olika åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden inom begravningsplatserna. Fler ytor har tagits fram som kan skötas som långgräsytor inom respektive begravningsplats. Långgräset klipptes första gången efter midsommar och det fick ligga kvar några dagar för att fröa av sig. Förvaltningen arbetar också med att se över miljöer där fler mulmholkar kan appliceras. Bikupor finns i dag, förutom på Skogskyrkogården, även på Räcksta, Hässelby och Bromma kyrkogårdar. Fler perenna rabatter har tillskapats, framförallt med blommor som lockar fjärlil, humlor och bin.

Inför säsongen 2023 utvärderade förvaltningen utbudet av planteringar. Vissa kantväxter till exempel har utgått ur sortimentet då det är svårt att hålla tillräckligt hög kvalitet på dessa. Växterna som levererades på försommaren bedömdes hålla en god kvalitet.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till målet med ekosystem och biologisk mångfald (mål 15) genom arbete med åtgärder i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald exempelvis anläggande av fler ängsytor och planteringar av nektarrika växter som lockar till sig pollinatörer.

Nämndmål: Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön och fyller även en funktion som park- och naturmiljö för stockholmarna. De är vackra och rofyllda platser för den enskilde besökaren. För att bidra till att säkerställa en långsiktigt hållbar stad med minskad klimatpåverkan arbetar förvaltningen med olika åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden inom begravningsplatserna.

Under året fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena. Elektriska maskiner och arbetsfordon bidrar till minskat buller på begravningsplatserna.

Under 2023 kommer fortsatt särskilt fokus läggas på det Globala Agenda 2030-målet som handlar om "Liv på land", det vill säga om den biologiska mångfalden. Aktualisering av skötselplanerna kan då bli nödvändig.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ökar. Bullret minskar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn kommer att nås samt att aktiviteten kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda				82		82		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Insatser för att öka den biologiska mångfalden	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Förvaltningen använder miljöbränsle i fordon och arbetsmaskiner. Allt fler av förvaltningens fordon och arbetsverktyg är eldrivna, exempelvis används eldrivna åkgräsklippare och gräsklipparrobotar samt en ny eldriven hjullastare. Förvaltningen byter successivt ut bensindrivna handredskap mot eldrivna i den takt som eldrivna handredskap för professionellt bruk finns att tillgå på marknaden. Driften på Räcksta och Hässelby begravningsplatser är numera helt fossilfri. Både Bromma och Brännkyrka kyrkogårdar har under året gått över helt till fossilfri drift.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till målet om hållbara städer och samhällen (mål 11) och målet om att bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden bidrar till att skapa effektiva och hållbara transporter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens tjänstebilar byts ut till el- eller biogasdrivna fordon. Inom stadens begravningsplatser sker interna transporter i första hand med elfordon. Dieseldrivna

entreprenadmaskiner drivs till stor del med HVO-diesel. Handhållna motordrivna redskap byts successivt ut mot eldrivna dito. Förvaltningen behöver arbeta för att underlätta för stockholmarna att besöka begravningsplatserna utan bil.

Förvaltningen arbetar löpande med att förse parkeringsplatser och fastigheter med infrastruktur för batteriladdning. Detta sker i samband med renovering och om- och tillbyggnad av fastigheterna.

Förväntat resultat

Utsläppen minskar och transportarbete effektiviseras.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas och att aktiviteten kommer att genomföras.

Arbetet för en fossilfri skötsel av stadens begravningsplatser fortsätter under året. På Råcksta och Hässelby begravningsplatser drivs skötseln i dag fossilfritt. Under 2023 ska även skötseln av Bromma kyrkogård drivas fossilfritt. I arbetet med driftorganisation för Järva begravningsplats eftersträvas även en fossilfri skötsel.

Verksamheterna bidrar i möjligaste mån till att minska buller och dålig luft på begravningsplatserna. Kemikaliesmarta val görs vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel och användningen av plast och engångsartiklar ska minska.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kyrkogårdsnämnden ska utreda möjligheterna för ekologiska begravingar	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Analysen av ekologiska begravingar sker inom ramen för ett samarbete inom SKKF (Sveriges kyrkogårds-och krematorieförbund), där chefen för kyrkogårdsförvaltningen sitter med i styrelsen.			

Nämndmål: Nämndens verksamheter bidrar till giffria miljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet för en fossilfri skötsel av begravningsplatserna fortsätter under 2023. På Räcksta- och Hässelby begravningsplatser drivs skötseln i dag fossilfritt. Under 2023 ska även skötseln av Bromma kyrkogård drivas fossilfritt. Verksamheterna bidrar i möjligaste mån till att minska buller och dålig luft på begravningsplatserna.

Medarbetare gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel och minskar användningen onödiga av plast och engångsartiklar.

Förvaltningen undviker helt kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna. Biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns.

Förväntat resultat

Utsläpp minskar och energianvändningen blir mer effektiv. Medarbetarna har tillräckliga kunskaper för att kunna fatta miljö- och klimatsmarta beslut. Verksamheterna har en god arbetsmiljö med låga bullernivåer, vilket även gynnar besökarna.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att de sju målen för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet uppnås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att två KF-indikatorer nås delvis och att en uppnås. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas.

Prognosen för driftbudgeten redovisar ett underskott om 0,3 mnkr undantaget för kapitalkostnaderna som redovisar ett underskott om 3,7 mnkr.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	102,3 %			105,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	102,3 %			105,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2				-6 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2023
Analys Indikatorn följs upp i verksamhetsberättelse.								

Nämndmål: Nämndens verksamhet präglas av god budgethållning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamhet präglas av effektivitet, resurshushållning och är en kostnadseffektiv verksamhet. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att stärka investeringsstyrningen och för att förbättra budgetföljsamheten, prognossäkerhet samt styrningen av investeringsprojekt.

Förvaltningens lokalanvändning är kostnadseffektiv och ändamålsenlig.

Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus riktas mot kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens präglar förvaltningens planering och styrning. Chefer och medarbetare har god kunskap om hur budgeten fördelas och följs upp. Beredskap finns för justeringar under året. Prognossäkerheten är god.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fyra KF-indikatorer nås och att nämndens aktiviteter kommer att genomföras. Underliggande nämndmål förväntas att uppfyllas.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att bidra till att alla i Stockholm ges möjlighet till eget jobb och blir självförsörjande genom att erbjuda praktikplatser till personer som står utanför arbetsmarknaden.

Gällande feriejobb till ungdomar justerade nämnden årsmålet i tertialrapport 1 från 120 till 170 ungdomar som förvaltningen ska erbjuda feriejobb till under året. 140 ungdomar erbjuds feriearbete under sommarlovet. Ytterligare 30 ungdomar kommer att erbjudas feriearbete på höstlovet, när Allhelgonahelgen infaller. Mottagandet på höstlovet är en speciallösning då ungdomarna ska arbeta tre dagar under veckan och på lördagen (allhelgonaafon). De kommer att bemanna begravningsplatserna tillsammans med förvaltningens medarbetare.

Ferieungdomarna kommer bland annat vara behjälpliga med information om gravsatta.

Förvaltningen har samverkat med arbetsmarknadsförvaltningen kring en särskilt tillskapad arbetsstyrka som fått Stockholmsjobb. Under våren och försommaren erbjöds 33 ungdomar arbetsträning och kompetensutveckling i ett projekt, som arbetade med röjnings- och återställningsarbete främst på Skogskyrkogården men även Norra begravningsplatsen och vissa andra begravningsplatser. Insatsen var en följd av det massiva snöfall som drabbade Stockholmsområdet i slutet av 2022. Projektet startade i april och pågick i tre månader.

Vid utvärdering av projektet kan förvaltningen konstatera att det föll väl ut och ett flertal har beretts anställning nu. Förvaltningen planerar därför ett liknande projekt till hösten där fler personer erbjuds olika former av praktik/arbetsträning på kyrkogårdarna. Arbetsmiljön på en kyrkogård är särskilt lämpad för ”grön rehabilitering” och många arbetsuppgifter som kan utföras utan förkunskaper.

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till målet (mål 1) om ingen fattigdom.

Förvaltningen bidrar till målet genom utvecklad samverkan externt och internt för att stödja individer att delta i arbetsmarknadsinsatser samt genom att ta emot aspiranter för Stockholmsjobb som bidrar till att ge individer en ingång till den reguljära arbetsmarknaden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	140			123	170	170 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	33			4	60	15 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
Analys								
Förvaltningen har tagit emot 33 stockholmsjobb i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen. Denna tillskapade arbetsstyrka arbetade med röjnings- och återställningsarbete efter den kraftiga snöstormen i slutet av november 2022. Under hösten kommer förvaltningen att ta emot ytterligare 30 stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	2 st			2 st	3 st	3 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	136 st	74 st	62 st	123 st	170	170 st	11 000	Tertial 2 2023
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Fyra ungdomar lämnade sena återbud. 30 ungdomar kommer att erbjudas feriejobb på höstlovet.								

Nämndmål: Nämnden bidrar till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter att tillhandahålla platser för feriearbete för ungdomar som ett första steg för dem in på arbetsmarknaden. Praktikplatser erbjuds till aspiranter från Jobbtorg och till andra personer, exempelvis personer med funktionsvariationer, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda praktikplatser för olika yrkesutbildningar.

Förväntat resultat

Fler personer får arbetslivserfarenhet och blir mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna praktikplatser	2019-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att nämndens aktiviteter kommer att genomföras och att det underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och bygget fortsätter enligt plan. Begravningsplatsen kommer att tas i bruk andra halvåret 2024. För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga om gravsättningsformen askgravlund fortsätter arbetet med anläggande av en askgravlund på kvarter 25 på Skogskyrkogården. Anläggandet av askgravlund på Galärvarvskyrkogården är igång och följer i stort tidplanen. En upphandling av entreprenör för anläggandet påbörjas efter sommaren. Arbetet med att anlägga nya gravkvarter för kistgravar på Råcksta blir färdigt i höst.

På Galärvarvskyrkogården har tillstånd för demontering av ett förråd givits och demonteringen beräknas ske i september månad.

Nämndmål: Stockholmarna erbjuds en mångfald av gravskick

● Uppfylls helt

Beskrivning

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder med mera.

Den nya begravningsplatsen på Järvafältet är under uppförande och beräknas vara klar under 2024. Förvaltningen fortsätter även arbetet under 2023 med att anlägga nya gravkvarter för kistgravar på Räcksta begravningsplats.

För att möta den ökade efterfrågan från anhöriga om gravsättningsformen askgravlund kommer anläggande av askgravlundar på kvarter 25 på Skogskyrkogården och på Galärvarvskyrkogården genomföras.

Förväntat resultat

Utbudet av gravplatser ökar genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser och nybyggnation.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Anläggande av askgravlund på Galärvarvskyrkogården	2020-12-01	2024-12-31	
● Anläggande av askgravlund på Skogskyrkogården	2020-12-01	2024-12-31	
● Anläggning av begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2024-12-31	
● Nya begravningskvarter på Räcksta begravningsplats	2006-01-01	2024-12-31	
Analys Arbetet följer tidplanen och gravkvarteret beräknas att tas i bruk 2024.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorerna och nämndens indikator nås och att nämndens aktiviteter kommer att genomföras. De underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Andelen medarbetare som svarade på årets medarbetarenkät, som genomfördes i våras, ökade från förra årets 74 procent till 79 procent. Förvaltningens AMI (aktivt medskapandeindex) har ökat flera år i rad och gick upp även i årets mätning från 78 till 84. AMI är ett index i

medarbetarenkäten som består av tre områden: Motivation, Ledarskap och Styrning. Respektive avdelning och enhet arbetar med resultatet.

Som en del i förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete har en gemensam arbetsmiljöutbildning för samtliga medarbetare och chefer genomförts och avslutades under våren. Även psykosociala skyddsronder har genomförts vid några av enheterna och kommer att genomföras vid fler enheter. Utbildning inom HLR (hjärt- och lungräddning) påbörjades under våren och fortsätter under hösten. En genomgång av förvaltningens incidentrapporteringsystem IA har getts vid samtliga arbetsplatsträffar.

Förvaltningens arbete med att se över och utveckla organisation och arbetssätt fortgår. Samtliga chefer deltog i februari på ett chefsinternat för strategiska diskussioner kring organisation, kompetensförsörjning och verksamhetsprocesser. Regelbundna frukostmöten kommer att hållas med alla enhetschefer under hösten som ett led i utvecklingsarbetet.

En medarbetardag genomfördes under våren för samtliga medarbetare med målsättning att dela kunskap om verksamheterna och att blicka in i framtidens begravningsverksamhet. Utvärdering av medarbetardagen visade att den uppskattades av medarbetarna och att det finns behov av att ha flera gemensamma medarbetardagar.

Förvaltningen har gjort en genomlysning av det administrativa arbetet. Översynen genomfördes under maj - juni och 31 intervjuer genomfördes med avdelningschefer, enhetschefer, arbetsledare samt medarbetare inom stödfunktionerna. Resultatet och analysen av översynen har presenterats för förvaltningschef samt ledningsgruppen för kyrkogårdsförvaltningen. Resultatet kommer att ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att utveckla de administrativa processerna och att digitalisera kyrkogårdsförvaltningens arbetssätt.

Inom förvaltningens myndighetsutövning pågår arbetet med att se över arbetsrutiner och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Även arbetet med olika digitala lösningar pågår, bland annat med e-tjänsten "Hittagraven" i syfte att förbättra sökfunktion och möjlighet att enkelt beställa skötsel och planteringar digitalt. En genomgång av stadens verktyg av e-signering har påbörjats och arbete med verktygen i lite skala har påbörjats.

I augusti genomfördes en gemensam workshop med medarbetare från begravningsplatserna och bokningen som arbetar med processen kring nya upplåtelser. Målsättningen är att processen och arbetssättet ska bli mer digitaliserat och att anhöriga ska ges möjlighet att godkänna avtal och blanketter digitalt med e-legitimation.

I förvaltningens utvecklingsarbete genomförs olika aktiviteter för att underlätta samverkan med olika samverkansparter. Två utbildningstillfällen har erbjudits för begravningsbyråerna under våren, för att byråerna själva ska kunna göra bokningar i Webaveny. Begravningsbyråer får även informationsbrev regelbundet från förvaltningen för att underlätta samarbetet. Under våren bjöds församlingar från Stockholmsområdet till möte för att diskutera aktuella frågor, rutiner och arbetssätt. Även arbete kring förvaltningens interna samverkan mellan enheter och avdelningar har skett för att utveckla och förbättra samarbete och arbetssätt.

Enhetschefer och medarbetare har fått utbildning och uppdatering i förvaltningslagen för att säkerställa korrekt handläggning i olika beslutsärenden som bland annat gravrätt och gravvård, flytt av aska och anstånd med gravsättning.

I juni deltog ett antal av förvaltningens medarbetare från olika enheter på Järvaveckan och

bemannade en monter. Syftet med förvaltningens medverkan var främst att ge medborgare och andra besökare en nulägesbild av arbetet med Järva begravningsplats. Budskapet var ”Järva begravningsplats – en plats för alla”. Deltagandet gav förvaltningen en möjlighet att förtydliga att platsen fortsatt kommer att vara ett viktigt grönområde. En visualiseringsfilm har tagits fram som visar en promenad igenom området. Filmen finns nu på Stockholm växer.

I samband med Järvaveckan anordnades även visningar av bygget för politiker från området, religiösa företrädare samt för media.

Förvaltningen har hållit en workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex	84	83	86	78		79	83	2023
 Sjukfrånvaro	5,4 %	4,3 %	6,8 %	5,7 %	5,4 %	5,4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
Analys Sjukfrånvaron är, liksom tidigare perioder, högre hos kvinnor än män inom förvaltningen. Detta speglar situationen inom hela staden.								
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,99 %	2,8 %	3,1 %	3,2 %	2,8 %	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023

Nämndmål: Kyrkogårdsnämnden är en bra arbetsgivare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har cirka 110 tillsvidareanställda och 150 säsongsanställda kyrkogårdsarbetare. För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning ser förvaltningen över kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt.

I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga medarbetare, där en trygg anställning är en självklarhet liksom en arbetsplats som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv ges. Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med utbildningsinsatser inom det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet för chefer och medarbetare fortsätter.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande hälsosam arbetsmiljö. Verksamheterna arbetar för minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrollighet. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade, delaktiga, ansvarstagande samt ha ett professionellt och etiskt förhållningssätt. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention samt en friskvårdstimme per vecka om verksamheten så tillåter.

Arbetet med att stärka förvaltningens kommunikation fortsätter. Under 2023 kommer förvaltningens interna kommunikation utvecklas. Externt fortsätter arbetet med att uppdatera och utveckla den digitala och den tryckta informationen, där begravning.stockholm ska vara navet i kommunikationen.

Digitalisering:

Verksamheterna ska på ett resurssmart och säkert sätt tillhandahålla tjänster av hög kvalitet och kunna möta även morgondagens utmaningar. Utveckling av nya arbetssätt kan också underlätta vardagen för målgrupperna och avlasta för förvaltningens medarbetare. Digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Arbeta med digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer genomförs.

Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som syftar till att göra servicen mer tillgänglig för medborgare och ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster för exempelvis begravningsbyråverksamheten. Förvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet med e-tjänsten "Hittagraven". E-tjänsten nås via "begravning.stockholm" och används även av gravrättsinnehavare för beställning av gravskötsel och planteringar.

Förväntat resultat

En bra arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat. Digitala lösningar eller förändringar gällande administrativa processer leder till effektivitet och ökad kvalitet.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel begravningsentreprenörer som bokar via webAveny				75 %		67 %		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dialog med begravningsbyråer via informationsmail samt erbjuda utbildningstillfällen i WebAveny.	2023-01-01	2023-12-31	
 Omvärldsbevakning av andra verksamhetssystem och av övrigt stöd för utveckling	2023-01-01	2023-12-31	
 Undersöka alternativa betalsätt för medborgare	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetssätt genom digitalisering av blanketter, e-legitimation mm	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Medarbetare och chefer har rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ger ett värdigt bemötande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet vilket bland annat följs upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Förvaltningen följer rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Medarbetarnas kompetensutveckling och individuella kompetensutvecklingsplaner följs upp vid medarbetarsamtalen. Förvaltningen arbetar med ledarutvecklingsinsatser där alla chefer involveras. Chefer ska stärkas i sitt ledarskap och ha verktyg att leda i förändring.

Förväntat resultat

Kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare.
Tillgängligt ledarskap. Chefer stärks i sitt ledarskap och har verktyg att leda i förändring.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Delta i storstadssamverkan och i andra nationella sammanhang för utveckling av begravningsverksamheten	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Varje år träffar förvaltningen Malmö och Göteborg för att diskutera begravningsfrågor. Årets möte kommer genomföras i Malmö i oktober.			
● Revidera förvaltningens värdegrundsdokument	2023-01-01	2023-12-31	
● Utveckla ett enhetligt arbetssätt för introduktion av nya medarbetare	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att KF-indikatorerna nås och att aktiviteterna kommer att genomföras. De underliggande nämndmålet förväntas att uppfyllas.

Förvaltningsledningen har arbetat med att ta fram en krigsledningsplan och krigsorganisation i enlighet med stadens anvisningar. En krigsorganisation ersätter ordinarie organisation i händelse av höjd beredskap. Ytterst handlar planeringen om att säkerställa stadens samlade förmåga att upprätta totalförsvarsverksamhet. Totalförsvarsverksamhet för Stockholms stad innebär att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, verka för målen för det civila försvaret,

samt omhändertagna tillkommande lagstiftning som träder i kraft under höjd beredskap. Samtliga anställda måste veta vad som förväntas av dem.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp						30 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		100 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Förvaltningen har hög beredskap och stark rådighet inom begravningsverksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden ska i linje med stadens ökade beredskap ta fram och implementera en beredskapsplan som gäller hela spektrumet från mindre kris till och med krig. I linje med förvaltningens arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) vidtar förvaltningen åtgärder för att öka resiliensen i verksamheten. Under 2023 prioriteras möjlighet att säkra tillräcklig strömförsörjning. Beslut om att bygga om anläggningarna 15 C (för administration), Nya kylhuset (för bisättning) och Nya krematoriet (för kremation) finns, för att de ska vara klara för reservkraft vid allvarliga störningar i kraftnätet eller längre strömbortfall.

Förvaltningen anordnar utbildning och workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.

Förvaltningen bedriver ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete enligt stadens anvisningar vad gäller informationsklassning eller åtkomsthantering.

Nämndens upphandlingar leder till inköp av varor och tjänster som kännetecknas av hög kvalitet till ekonomiskt fördelaktiga villkor och att verksamheterna bedrivs på ett långsiktigt hållbart sätt. Aktiv avtalsuppföljning sker för att motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. God beredskap säkerställs i upphandlade verksamheter.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god beredskap för de kritiska samhällsfunktioner som ligger inom förvaltningens rådighet. Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet och dataskydd.

Upphandlade verksamheter bedrivs med hög kvalitet och på ett långsiktigt hållbart sätt krav på god beredskap ställs i upphandlade verksamheter.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås och att aktiviteten genomförs.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anordna utbildning och workshop för nyckelpersoner om begravningsverksamhetens möjligheter och begränsningar vid allvarliga samhällsstörningar.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att nämndens indikatorer nås och att nämndens aktivitet kommer att genomföras. Underliggande nämndmål förväntas att uppfyllas.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka säkerheten och den upplevda tryggheten på begravningsplatserna. Arbetet fortsätter med att bland annat förbättra belysning och att införa tillträdesbegränsningar för fordon. Pollare vid stora entrén till Skogskyrkogården har satts upp under sommaren och på Norra begravningsplatsen är nytillverkning av grindar beställd för att försvåra för brottslig och otrygghetsskapande aktivitet på begravningsplatserna.

Trygghetsarbetet bidrar till uppfyllandet av målet om hållbara städer och samhällen som ingår i Agenda 2030 där säkerhets- och trygghetsfrågor är av stor vikt. Jämställdhetsaspekten är också betydande eftersom mätningar pekar på just kvinnors begränsningar när det handlar om upplevd otrygghet i offentliga miljöer.

Nämndmål: Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga, välskötta och säkra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Basen för förvaltningens säkerhetsarbete är tillförlitliga och säkra rutiner vid beställningar, kremationer och förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor.

Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Samråd med övriga storstadsförvaltningar sker med anledning av beredskap inför så kallade riskbegravningar.

Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har

tillsyn och följer upp gravstenssäkerheten. Medarbetare vid samtliga arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning.

Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Vaktbolag ronddar i stor omfattning vid de större begravningsplatserna. Befintliga grindar låses nattetid för biltrafik på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen, som ett led i att prova olika tekniska lösningar för ökad trygghet. Samverkan sker med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att förhindra fortsatta stölder och annan brottslighet.

Arbetet med ljus-/mörkerplaner för de olika begravningsplatserna fortsätter. Planerna tas fram för att visa på behovet och prioriteringar av belysningsåtgärderna.

Ljus-/mörkerplaner har tagits fram för Sandsborg, Västberga och Brännkyrka kyrkogårdar. Under 2022 genomfördes belysningsåtgärder på Västberga begravningsplats med stöd av erhållna trygghetskapande medel.

Efter att vård- och underhållsplaner för Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen är framtagna kommer framtagande av ljus-/mörkerplaner för Norra begravningsplatsen samt för Skogskyrkogården att prioriteras.

Förväntat resultat

Enstaka incidenter, men inga allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna upplever begravningsplatserna som trygga, välskötta och säkra. Inga skillnader utifrån kön finns för upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever att Stockholms begravningsplatser är trygga				78		72		2023
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta				78		78		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framtagande av ljus-/mörkerplaner	2019-01-14	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål förväntas att uppfyllas.

För att öka invånarnas delaktighet och för att ta vara på stockholmarnas synpunkter, förslag och upplevelser genomför förvaltningen olika aktiviteter. Förvaltningens medarbetare deltog, liksom förra året, på Järvaveckan i juni. Syftet var att ge medborgare och andra besökare en nulägesbild av arbetet med Järva begravningsplats. Budskapet var ”Järva begravningsplats – en plats för alla”. Deltagandet ger förvaltningen en möjlighet att förtydliga att platsen fortsatt kommer att vara ett viktigt grönområde.

Ungdomar från Järva har de senaste åren erbjudits feriearbete inom förvaltningens kommunikationsverksamhet. De var bland annat med och bemannade montern under Järvaveckan.

Förvaltningen kommer fortsätta att involvera medborgarna i planering och utveckling av såväl fysiska miljöer som andra verksamhetsrelaterade frågor.

Nämndmål: Verksamheten utgår från mänskliga rättigheter och är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden anpassar fortlöpande befintliga anläggningar för att tillmötesgå olika behov. Tillgänglighetsanpassningar görs i samråd med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Det kan dock finnas en konflikt mellan fortsatta åtgärder och anpassningar av anläggningarna och de hänsyn som måste tas till olika kulturmiljöaspekter.

Verksamhetens statistik redovisas uppdelat på kön till exempel de brukarundersökningar som genomförs. Detta ger goda möjligheter till att skillnader mellan könen upptäcks och att arbete kan påbörjas för att utröna vad dessa skillnader beror på och vad som behöver åtgärdas.

Barnperspektivet ska vara närvarande vid planering och anläggning av begravningsplatserna. Världsarvet Skogskyrkogården erbjuder fria barnvisningar till skolor och förskolor samt riktade pedagogiska program till skolorna.

Fortlöpande kunskapsutbyte med begravningsentreprenörer och anhöriga medför att olika lösningar utvecklas för att tillmötesgå olika begravningsstraditioner. Förvaltningen medverkar bland annat i Järvaveckan för att möjliggöra god dialog med medborgare gällande begravningsplatsen på Järva.

Förväntat resultat

Ingen utsätts för diskriminering eller kränkande särbehandling inom nämndens verksamhetsområde.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat nås.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Driftbudget	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Kostnader	Mkr	Mkr	Mkr
Förvaltningschef/adm/Bokning och gravrätt	42,4	39,6	2,8
Begravnings- och serviceavdelningen	118,4	119,7	-1,3
Tekniska avdelningen	57,9	59,3	-1,4
Kapitalkostnader	41,3	45,0	-3,7
Summa kostnader	260,0	263,6	-3,6
Intäkter			
Avgifter	14,5	14,5	0,0
Fonduttag	10,0	10,4	-0,4
Övrigt	14,0	13,2	0,8
Summa intäkter	38,5	38,1	0,4
Netto	221,5	225,5	-4,0
Kostnader rivning och sanering	0,0	12,0	

Prognosen för driftbudgeten redovisar ett underskott om 0,3 mnkr undantaget för kapitalkostnaderna som redovisar ett underskott om 3,7 mnkr.

De extra medel som förvaltningen erhöll i budgeten för 2023 avseende extra underhållsåtgärder har dock nyttjats för att täcka kostnader för insatser till följd av höststormen i slutet av 2022 med 4,1 mnkr, för ökade energipriser 6 mnkr och för ökade kostnader för transporter av avlidna 3 mnkr. Därutöver avsattes 3 mnkr för en särskild satsning på Stockholmsjobb, då en arbetsstyrka om 30 personer under våren och försommaren erbjöds att arbeta med röjnings- och återställningsarbete, till följd av höststormen främst på Skogskyrkogården.

Med start den 1 september kommer en ny satsning på Stockholmsjobb satt genomföras när 30 personer under tre månader ska förstärka underhållet på Skogskyrkogården. Kostnaden för satsningen på stockholmsjobb beräknas till 7,0 mnkr. Förvaltningen har till merparten kunna täcka in kostnaden för detta.

Under år 2021 konstaterades att Stockholms stads investeringsredovisning inte fullt ut följt

rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation nr 4. Rättningen har lett till att vissa investeringsutgifter oklassificerats till driftkostnad. Detta innebär att 12,0 mnkr har flyttats från investeringsbudgeten till driftbudgeten. Det som ändrats i redovisningsreglerna är att det som inte ger ett mervärde för anläggningen, till exempel sanering och rivning, inte längre ska belasta investeringsprojekten.

Resultatenheter

Investeringar

Investering	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse
Järva begravningsplats	100,0	134,0	-34,0
Ceremonibyggnad Strandkyrkogården	28,0	3,0	25,0
Askgravar Skogskyrkogården	11,0	15,0	-4,0
Säkerhetsåtgärder	5,4	5,4	0,0
Räcksta kistgravar	37,0	32,0	5,0
Övriga investeringar	20,0	17,0	3,0
Klimatinvestering	6,8	4,2	2,6
Summa	208,2	210,6	-2,4
Kostnader rivning och sanering	0,0	12,0	

Investeringar redovisar ett underskott om 2,4 mnkr exklusive 12 mnkr som efter (RKR) rekommendation nr 4 numera hamnar på driften. Byggandet av Järva begravningsplats fortgår och beräknas vara klart under 2024. Prognosen

för 2023 visar på ett underskott om 34 mnkr mot budget för 2023. I linje med Tertialrapport 1 prognostiseras slutkostnaden mot 406 mnkr. Med hänsyn tagen till den rådande inflationen och kostnadsökningarna i samhället genomlyses projektet särskilt under hösten.

Ceremonibyggnaden på Strandkyrkogården är något försenad och själva uppförandet kommer börja under andra halvåret 2023. Nya kistgravar på Räcksta begravningsplats och nya askgravar på Skogskyrkogården beräknas vara klara enligt tidplan och båda projekten beräknas kosta i linje med tilldelad budget. För 2023 redovisar dock projektet Nya askgravar på Skogskyrkogården ett underskott om 4 mnkr mot budgeten för året men projektets totala budget kommer att hållas. Prognosen för nya kistgravar på Räcksta prognostiseras bli 5 mnkr billigare än beräknat.

Klimatinvesteringar prognostiserar ett överskott om 2,6 mnkr främst beroende på att fjärrvärmeinstallationen blir billigare än beräknat.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Omslutningsförändringar

Budgetjusteringar

Kyrkogårdsnämnden ansöker om budgetjustering för ökade kostnader för kapitalkostnader med 3,7 mnkr varav 0,3 mnkr i ränta.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Övrigt

Intern kontroll

I tertialrapport 2 ska nämnden delrapportera hur det interna kontrollarbetet har fortlöpt hittills under året med fokus på väsentliga avvikelser och åtgärder som har vidtagits för att hantera avvikelserna. Det interna kontrollarbetet har hittills fortlöpt i enlighet med nämndens internkontrollplan.

En avstämning av den interna kontrollen har genomförts i förvaltningens riskgrupp. Revisionens årliga rekommendationer har uppmärksammats. Förvaltningen har sett över rutinerna gällande fakturagranskningen genom påminnelse till samtliga medarbetare om vikten att kontrollera fakturan mot beställningen och betalningsplan. Förvaltningen följer upp detta genom stickprovskontroll och planerar även att införa en samlad lista över ingångna avtal. Förvaltningen har även sett över rutinen gällande uppföljning av följsamheten till riktlinjerna gällande löneprocessen. Efterhandskontroll följs upp och dokumenteras nu huruvida de genomförts eller inte. I en lista ska varje kontrollåtgärd signeras samt datum för kontroll anges. Listorna ska lämnas till redovisningsansvarige varje årsskifte.

Förvaltningen arbetar med att följa upp verksamhetspecifik väsentlighets- och riskanalys. Detta genomförs för att minska sannolikheten för att oönskade händelser ska inträffa och minimera konsekvenserna när de ändå inträffar.

Särskilda redovisningar

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Svante Borg, Förvaltningschef	2023-09-19